Práce geografa v Organizaci spojených národů

Rozhovor s Janou Mašíčkovou

Jana Mašíčková je absolventkou Přírodovědecké fakulty UK v Praze, kde vystudovala obor fyzická geografie a geoekologie. V roce 2008 obhájila diplomovou práci zaměřenou na geomorfologii. Pracovala v Organizaci spojených národů – program pro životní prostředí (UNEP) v Paříži, oddělení OzonAction (http://www.unep.org/ozonaction/). Působí též na Ministerstvu životního prostředí České republiky na odboru ochrany ovzduší.

V čem spočívala vaše práce v OSN a na Ministerstvu životního prostředí?

V OSN jsem pracovala v týmu zaměřeném na podporu informovanosti a vzdělanosti v rozvojových zemích v oblasti ochrany ozonové vrstvy, která je celosvětově zaštítěná montrealským protokolem. Připravovala jsem různé podklady, které pomáhají v téměř 150 státech nastavit mechanismus vedoucí ke snížení výroby a spotřeby látek poškozujících ozonovou vrstvu. Zároveň jsem se podílela na přípravě osvětových materiálů souvisejících s tematikou ozonové vrstvy a nutností její ochrany. Posledním takovým produktem byl film zaměřený na problém zeslabení ozonové vrstvy nad polárními oblastmi severní polokoule. Zhlédnout jej můžete na YouTube (http://www.youtube.com/watch?v=4VI8AKGY-tY). Film se nyní dabuje a brzy bude k dispozici také v češtině.

Práce na Ministerstvu životního prostředí je z celkového pohledu o něco pestřejší, jelikož mám na starosti problematiku fluorovaných skleníkových plynů a ochrany ozonové vrstvy v Česku, což vyžaduje kontakt s řadou institucí a osob různých profesí a postavení. V EU a na dalších mezinárodních jednáních Českou republiku zastupuji. Na národní úrovni spolupracuji mimo jiné také se Solární a ozonovou observatoří ČHMÚ v Hradci Králové, která měří ozon nad územím Česka již od roku 1961 a díky tomu disponuje druhou nejstarší ucelenou řadou dat na světě.

Jaké vidíte možnosti uplatnění geografie v mezinárodní společnosti typu OSN?

Geografie, a především fyzická geografie je jedním ze základních kamenů, o které jsem se mohla při své práci opřít. Geografie přináší do mezinárodních organizací, ale i do jiných institucí určitý nadhled, jinou perspektivu a mnohdy – podle mého názoru – komplexnější způsob vnímání a myšlení. V geografii nelze od sebe oddělovat věci, které spolu souvisejí, vytrhávat je z kontextu. Právě proto, že pro UNEP pracuje řada úzce zaměřených specialistů, vnímám geografii jako určitý tmelicí prvek, který umožňuje širší zarámování problému, což je důležité zejména při práci na kolektivním projektu. Samozřejmě i v OSN, stejně jako v řadě dalších institucí se využívají geografické informační systémy, které jsou dnes brány jako standard.

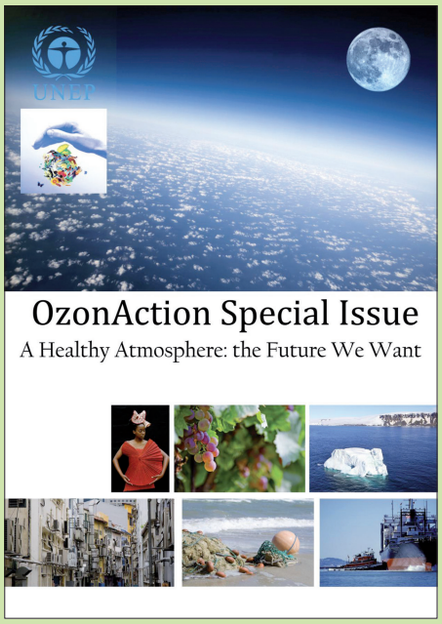

Titulní strana publikace o ozonu z produkce UNEP. Foto: J. Mašíčková

Co považujete na studijním oboru, který jste absolvovala, za nejzajímavější?

Na fyzické geografii mě vždy bavilo blízké a neodlučitelné spojení s terénem. Nejvíce mě však přitáhla geomorfologie, která je neuvěřitelně pestrá, bohatá, dynamická, ale na druhou stranu je i poměrně těžká, neboť na formování reliéfu se podílejí endogenní a exogenní procesy, a proto musíte znát poměrně dobře geologii i ostatní dílčí disciplíny fyzické geografie. Rovněž mě vždy fascinovala neuvěřitelná síla přírodních živlů, která se podílí na formování a tvarování povrchu. Kromě toho je úžasné, že tyto procesy umíme určit a jsme schopni předvídat jejich další vývoj a případná rizika a ohrožení, což je s ohledem na rychle rostoucí populaci čím dál důležitější.

Jak hodnotíte úroveň vysokoškolského studia v konfrontaci s vaší zkušeností ze zahraniční stáže, ale i praxe při pracovních schůzkách?

Během mého studia došlo na Přírodovědecké fakultě k výrazným změnám, a to především z hlediska rozvoje přístrojového zázemí a možností, které se studentům tím otevřely. Univerzita Karlova má jednoznačně velkou tradici, nejširší geografickou základnu v Česku, v mezinárodním měřítku je z českých univerzit nejznámější, a navíc na ní působí řada zkušených a uznávaných odborníků. Společný všeobecný geografický základ ve formě povinných předmětů mi vyhovoval. Následná specializace na fyzickou geografii a volba kurzů podle mého zaměření byla pro mě ideální. S odstupem času jsem ráda, že jsem absolvovala tento systém postupné specializace budované na širokém základu, neboť vše souvisí se vším a zdánlivě nepotřebné znalosti se postupně vynořují jako velmi cenné a užitečné a dávají vám konkurenční výhodu oproti ostatním.

Na malé univerzitě v Camerinu v Itálii se mi velice líbil osobní kontakt mezi pedagogy a studenty, což bylo jednoznačně dáno nižším počtem studentů a častou výukou přímo v terénu. Možná by stálo zamyslet se, zda nárůst počtu studentů není na úkor bližšího kontaktu s pedagogem, který je podle mě naprosto zásadní a ničím nenahraditelný. Dívat se mu tzv. pod ruce dává možnost naučit se něčemu, co v žádné učebnici není a ani z podstaty věci být nemůže.

Co byste na základě svých zkušeností vzkázala studentům?

Z vlastní zkušenosti velmi oceňuji právě rozhled a schopnost nalezení souvislostí, které mi geografie dala, a to díky dostatečně širokému základu. Mějte proto oči a srdce otevřené, vyzkoušejte si vše, co vám fakulta nabízí, třeba vám to pomůže lépe definovat váš zájem a schopnosti. Nespoléhejte ve všem, že vás to naučí či za vás vyřeší škola. Snažte se také sami, věnujte se svým zájmům, učte se i další cizí jazyky, nejen angličtinu. Otvírá to velké obzory, a to jak již při studiu samém, tak především na pracovním trhu.

Rozhovor vedl Marek Křížek

A Geographer's Work in the United Nations. An interview with a graduate of geography at Charles University's Faculty of Science about her activities at the Ministry of the Environment of the Czech Republic and in the United Nations.